

Діло

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пом.
Конто почт. шваб. 143.322.
Адреса для телеграм:
— „Діло“, Львів. —
Гол. Редактор приймає від
11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно: в краю 5-00 зол.
За границею:
В Америці 1 долар, Франції,
Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 750 ал., Німеччині 750 ал.,
Швейцарії 3 шв. фр., Чехо-
словацькій 30 ч. к., Румунії 150
лей, Болгарії 750 ал., Австрії
750 ал. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГолошенЬ
ЗВЕРТАТИСЯ до АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
—
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
25 сот.

НЕ вистарчить, що Ви виповіли у
пзуб обезпечення 1/3 частин вар-
тості своїх будинків і її обез-
печили в Т-ві взаїмних обезп.
„Дністер“. Ви ще мусите най-
дальше до дня 25. грудня ц. р. вику-
пити свою будинкову полісу в „Дні-
стрі“ на 1930 рік, бо інакше Ваше
обезпечення в „Дністрі“ буде неваж-
не і в цілості перейде до пзуб.

**Чи Ви знайдете ще яке оправ-
дання або вимівку, коли хоч
один раз не купите набілу
і масла в skleпах „МАСЛО-
СОЮЗУ“?**

**Якщо так, то напишіть нам,
а ми евентуальні недомаган-
ня усунемо.**

Українські Діточки!

Простіть, св. Миколай, приніс Вам
і щобі дарунки та
окраси на ялинку тільки з однієї україн-
ської фабрики цукорків

„Фортуна Нова“
у Львові, вул. Кордецького 23.

Сумерк російського комунізму.

Львів, 6. грудня 1929.

Права опозиція в російській комуністичній
партії скапітулювала. Точніше кажучи, скапіту-
лювала не опозиція, а її лідери. Але сама ідея, за-
яку боролась цим разом права опозиція з Буха-
ріном, Риковим і Томським на чолі, не провали-
лась. Навпаки, вона нашла дуже багато своїх
визначців у масі робітництва і в численних партій-
них, рядових робітників на місцях. Сама ко-
муністична преса стверджує, що „теорія
(якоб теорія правих опозиціонерів — Ред.) гуля-
є у лавах партії в країні“ („Комуніст“ з 26.
листопада ц. р.). І власне цього „гуляння“ най-
більше бояться теперішні переможці правих опо-
зиціонерів. Чому? — На це питання саме я хо-
чемо дати коротку відповідь.

Перед роком прийняли російські комуністи
план п'ятилітньої господарки. Цей план мав до-
вести більшовиків за п'ять літ до небувалих
досягнень на полі індустріалізації цілого СРСР.
Минув рік від прийняття плану і рівночасно рік
невичайно швидкої, інтенсивної його реалізації.
І що показалося? Показалося, що більшовики
взялись за непосильні для себе експерименти. І
тільки експерименти! Про це пишуть однодушно
всі кореспонденти закордонних газет, як неутра-
льній, посторонній обсерватори, нічим у вну-
трішньопартійній боротьбі більшовиків незаінте-
ресовані. На сторінках „Діла“ передавали ми
своєчасно погляди на внутрішнє господарське
визволення у СРСР відомого кореспондента „Бер-
лінер Тагбляту“ Шеффера, тепер усуненого зі
СРСР, а далі кореспондента „Прагер Прессе“
Шрома і накінці кореспондента віденського шо-
тенника „Нас Фраз Прессе“ інж. Бассехеса. Всі
вони стверджують, що по році інтенсивного пере-
вождження п'ятилітнього плану індустріалізації
стало життя в СРСР невиносимим. Величезна
харчова криза, недостача промислових продуктів
першої необхідності для міста й села (як мате-
рія, шкіри, полотна і т. д.), великанський брак
помешкань по містах, цілковите потопання най-
примітивніших вимог гігієни як у місті так і в
примітивніших районах, докази обліжачого
своїм навісладним доками більшовичого
своєчасно бистріше краху комуністичної госпо-
дарки.

Один рік індустріалізації агідно з п'ятилітнім
планом довів до того, що селянські індивідуальні
господарства завдяки більшовицькій політиці
валялись в руїні. Висувані проти них колектив-
ні господарства у своїй дохідності цілковито за-
вали. Але незважаючи на те, головний контин-
гент податків на реалізацію п'ятилітнього плану
індустріалізації мусить доставити такі села і то-
село не колективізоване, а те, що веде індиві-
дуальну господарку, дарма, що зруйноване. Тому
нічого дивного, що це село, як кажуть більшови-
ки, „куркульське“, починає протиставляти ак-
тивно сільсько-господарській політиці комуні-
зму. Воно не цурається вже й актів терору. Ще
гірше представляється тепер справа з робітницт-
вом. Реалізація п'ятилітнього плану індустрі-
алізації вимагає незвичайного напруження від ро-
бітників, особливо у важкому промислі. І не тільки
напруження, але й самопосягати. З робітників
примусово створюють великі податки на індустрі-
алізацію, побіляють для нього працю, але на-
томість не дають йому за це ніякої компенсації.
Щі життя стоїть робітників під цього не підйма-
ється, ні його душевний настрій не підноситься.
Навіпаки через надмірні податки, його плата стає
меншою, а через те й його побут і дня на день
стає гіршим. Він дістає хліб в обмеженій кіль-
кості і тільки на карточки, матеріал на одяг
так само і то матеріал найгіршої сорти, тонну пе-

може взагалі добути, а про якінебудь гігієнічні
потреби в житті не може й думати. Культурні ви-
моги робітників обмежені виключно до комаритів.
Словом радянський робітник бідує в „робітничій
державі“ так, як ніколи не бідував при старім
режимі.

Права опозиція бачила всі ці страшенні явища
дійсності і тому поборювала і сільсько-господар-
ську політику Сталіна з її руйнуванням індиві-
дуальних господарств і промислову політику з
непосильним форсуванням розробки важкого
промислу при цілковитій нестачі капіталу та
невдалженості і невистарчалості таких ді-
лянок промислу як текстильна та сільсько-госпо-
дарська. Тому цілком природним є факт, що „те-
орія“ опозиції „гуляє“ у лавах партії та в ма-
сах робітництва і навіть селянства.

І хоч Бухарін, Риков і Томський, лякаючись
доці Троцького і Зіновєва, скапітулювали, то їх
ідеї фактуалізувались. Сама дійсність понесла їх
у масу. А ця маса, а дня на день голодніша і з дня
на день чим раз менше одита, а до того стероризо-
вана більшовицькою адміністрацією, покине
тільки спорадично і тільки декуди розпачливо
реагує на комуністичні експерименти кривавими
підруками. Та не виключене, що голод і нужди
активізують цілу масу і в усіх закутках СРСР.
А що тоді? Комуністи відчаюють, що до цього
може дійти, але засліплені фанатизмом йдуть да-
лі в обійми невідомого. Стоячи над пропастью, мо-
біляють та скріплюють тільки армію чекістів,
яка має їх боронити. Досі вона їх боронила у-
спішно, але чи зможе боронити далі? Бо не можна
забувати, що хоч чекісти мають все, чого душа

Добродійність у цифрах.

Під увагу нашої громади.

Від часу до часу розніжниться українська
громада для творів своїх попередників, для у-
країнських установ і щедрою рукою сипне...
проектами, як добути гроші на удержання тих
установ, на їх розріз, на поширення їхньої ді-
яльності. З різними причинами, а саме тому, що
найбільші бюджетові видатки з усіх культурно-
освітніх установ виказує „Рідна Школа“ то й
увага винахідників крутиться найчастіше біля
цього товариства. Переставляючи речення чи
слова в давніших проектах відкривається Аме-
рику, а це відкриття заодно кінчиться тим, що
треба дати гроші без огляду на форму, під-
якою це має статися. Нарікається на клич „дай
та дай“, який беззастанно кидається. Але мен-
ше звертається уваги на те, як той клич пере-
водиться у життя. Візьмім під увагу цей рік,
який у т-ві „Рідна Школа“ почався з вереснем
1929 р.

У вересні зложили українці з усіх земель
під Польщею в касі Головної Управи на потреби
„Рідної Школи“ 8.231 зол. 76 сот.; з того в Га-
лицині 7.778 зол. 51 сот., а в жовтні ц. р. 7.195
зол. 54 сот.; з того в Галичині 6.640 зол. 42 сот.
Стільки прийшло на покриття бюджету, що ви-
носить понад 2.000.000 зол. Сама Головна У-
права має видатку на львівські народні школи,
.....

В неділю 7. грудня ц. р. в саялах Нар. Гостиниці
Чайний Вечір
„Червоної Калини“.
Добровільні датки на фонд „Пітпису Черво-
ної Калини“.

на фахові, на підмоги Кружкам 35.000 зол. мі-
сячно, а на це дістає 8 зга. 7 тисячів на місяць
Не аби-яка пропозиція!

Скажете: по деяких повітах є свої школи
і гроші йдуть у першу чергу для них. Так,
правда. Але поминаючи те, що школи по пові-
тах так само ледви клигають, сід спитати, де
є ті повіти, що не мають ніяких шкіл на утри-
манні! Я не говорю про Березів з 25.40 зол. у
вересні чи 49.20 зол. у жовтні, про Горині
з 39.30 зол. у вересні, чи 37.30 зол. у жовтні, або
про інші подібні. Але як аніснити, що у вересні
зложили цілий повіт Заліщики (а зол.) 55, Ска-
лат 50, Камінька 45.48, Рудки 42, Теребовля 40,
Равна Руська 30, Косів 10, Любачів 9.50, Підгай-
ці 7, а Городок нічого; або в жовтні цілий по-
віт Снятин 46, Бібрка 40.50, Зборів 38, Сокаль
25, Сколе 22, Підгайці 8.60, Товмач 5, а Городок
і Любачів нічого. Чи анімерли або пішли в інший
табор українці міст Богородчани, Городок, До-
бромилів, Камінька, Косів, Підгайці, Равна Руська,
Рудки, Скалат, Сколе, Товмач, що за ті два мі-
сяці не вилинуло від них ані сотика!

Що сталося у вересні в Жовків, чи в жовтні
у Любачів, Снятині, Ярославі, що тамешні гро-
мади не надіслали ані одного сотика? Або чим
так зубожів Зборів, що у вересні прийшло від-
ти 3 зол., чи Сокаль, який у жовтні спромігся
на 2 зол. Тиж Бересте Литовське прислало у
вересні 70 зол., а Тарнобжег 30; Познань при-
слав у жовтні 226.80, а Хойніце 70 зол., а одна
жінка з Боянця коло Мостів Великих, яка не ба-
жає, щоб її імя подавати до відома — 300 зол.

Що-ж на це ті, що оглядають „Рідну Шко-
лу“ щодня своїми очима? Дають раду, крити-
кують? — Це не вижка робота, особливо коли

зідом не показується, як треба робити. Хочете залити „Рідну Школу“? — А що поставите замість неї? Скажете, що наближається зима, треба опалу, одяжі, обуви. Цього треба і у Львові! А всеж таки — Львів дав у вересні 2.725.80 зол., а в жовтні 2.535.94 зол., не вчисяючи того, що зложено в Кружках.

Коли минулої осені по моєму відчиті у маленькому місті Гвілінг стейту Вест Верджіне аложили приватні українці 51 дол. на „Рідну Школу“ і я думаю, що це багато, то присутній на селі словак (лікар д-р Гайдош) промовив так до зібраних: „Минулої неділі зібрали ми, словаки, на наше приватне шкільництво на Словацькій 500.000 доларів, а ви даєте 51 долар і хочете будувати рідну культуру? Мені соромно, що з мого міста йде на ту ціл усього 51 дол., тому я додаю 49“. І не питали словаки, хто там на Словацькій тим школами порядкує. Головне те, що вони є. В нас інакше: або так, як я хочу, або ніяк. Це тоді, коли ми боремося за існування. Очевидно — це також засада, але не мудра.

Незабаром покажемо, як воно було в листопаді.

Лев Ясінчук.

3 Буковини й Бесарабії.

„Денервующий ритм і жаб'яче квакання“.

Оклики українських селян: „Дайте нам нашу українську школу“, „повторювані до безкоштовності“, порівнює „Трибуна“ (новий румунський дневник у Чернівцях) з денервующим ритмом коліс поїзда під час їзди або й галасом жаб'ячого концерту“.

„Вірно панам — пише „Час“ — із газети „Трибуни“ і з трибуни націонал-цариністичного свята, що домагання українського населення їх денервують по одній році. Перед роком співа-ли вони як соловейки, кувади як зазулі: „Українському народові належить його рідна школа“. Ше й тепер угадуються по наших селлах посол Якобан і жайворонком припадає, але як святи зробили із зазулі перед роком вуду-дом і поза два слова: „Буде, буде“, нічого не вмів заспівати про українську школу.

Маємо надію, що це останній раз денервує всяких панків у ролі Якобана і сп. справедливе домагання українського народу: українська школа“.

„Запорожець за Дунаєм“ у Кишиневі.

В дні 1. листопада ц. р. відбулися в найбільшій кишинівській театрі „Експрес“ вистава опери С. Артемовського „Запорожець за Дунаєм“, що мала всі признаки сенсаційної вистави. Вже на годину перед її початком вся ву-

лиця перед будинком театру була залита наро-дом. Це збиралися всі ті, що не встигли ще бу-ли купити собі білету вступу. Очевидно, велика маса народу відійшла без білетів, бо театр амі-цає тільки 1.5000 душ. Сама вистава пройшла надсподівано гарно — під невимовною оплески публики. Дирігував оперою український ком-позитор Микола Бойченко, у виставі брали у-часть переважно артисти різних опер, у тому числі п-і Яцентківська, співачка петроградської опери (в ролі Оксани), п-і Пашук (в ролі О-дарки), п. Сіомин, бас клужської опери (в ролі Івана Караса), п. Крижанівський (в ролі Імама). Гураган оплесків збирали теж українські балет-майстри п. Лещенко і п. Закіт. Задоволення пуб-лика домагається поаторення вистави і це хіба найкращий доказ, що наш „Запорожець за Дунаєм“, музику якого переробив проф. пе-троградської консерваторії Г. Яцентківський, зробив на інтелігентну публику Кишинева як-найкраще вражіння. Представники культурних установ Кишинева побажали перекладу опери на румунську мову, до чого труп, яка приго-товляє й інші вистави в українській і російській мовах, вже приступила.

Також розпорядок.

Стрільний порох для ловців можуть усі трафіканти продавати, крім національних мен-шостей. Черновецький „Форвертс“ приносить у цій справі комунікат великого генерального штабу, в яким він повідомляє префектуру, що на основі прохання генеральної дирекції моно-полії, стрільний порох можуть продавати всі спеціальні дебітанти столиць повітів, крім на-ціональних меншостей. Чи не рівноправність?

ЗА ОКЕАНОМ.

Автомобілями з Канади до Галичини.

Англійська корабельна компанія „Вайт Стар Лайн“ приготувала наркі велику прогуль-ку з Канади до Європи. Це буде прогулька власників автомобілів і їх гостей. З автомобі-лями поїдуть вони кораблем до Європи, а там далі будуть вони подорожувати вже на авто-мобілях. Також деякі українці з Канади прилу-чуються до тої прогульки і поїдуть своїми ав-томобілями до Галичини.

Чому перепав посадник Оліфанту Хилля?

При виборах в Оліфанті, Па., на посадни-ка міста перепав цим разом довголітній посад-ник Оліфанту, українець Юрій Хилля, а виїшов ірландець Кілкален. Українці страйкали місце свого посадника тому, що йшли при виборах за мало солідарно, бо не були як слід підготовані, тимбільше, що вірили свято в свою перемо-

установи з року на рік, а то по причині зросту власних місцевих потреб та наслідком високої допомоги жертвам, що потерпіли від ударів при-роди (голод, повінь, незорід).

Тоді „Рідна Школа“ звернула всі свої надії на „край“, головню на Східну Галичину, а з дру-гого боку постановила звернутися живим словом через свого відповідника до Еміграції. „Рід-на Школа“ числилася з тим, що Америка не має настільки відповідних сил, щоб могла когонебудь посвятити виключно для організування допомо-ги для неї. Числилася й з тим, що живе й вичер-пуюче листування з поодинокими людьми чи ор-ганізаціями може не доходити до ширшого за-галу. Цей загаль може виправді знати „Рідну Шко-лу“ з назви, але певно не визнається як слід у всіх дрібничках, які конечно треба знати, щоб виробити в собі сильну волю не складати жертви, а постійно, добровільно, в глибини переконання с а м о о п о д а т к у в а т и с я. Числилася й з тою обставиною, що на еміграції кожний, хто має там працю, має якийсь лишок тоді, як у нас вистає левий на скромний прожиток, що з того лишка при розумінні самої справи можна частинку від-дати на виховання української дітвори та, що на-віть малі дати з Америки дають при перераху-ванні на польську валюту великі суми.

Веручи на увагу і всякі несприятливі умо-вини (кошти дороги й удержання, домашні не-згоди серед еміграції тощо), — всеж таки ста-нула „Рідна Школа“ на тому, що мусить від неї виїхати окремий делегат. Інші центральні уста-нови різно дивилися на справу виїзду окре-мого делегата від „Рідної Школи“, та „Рідна Школа“ маючи до вибору: або соромно власти і спричинити нації необчислимую шкоду, або бо-дай набрати повітря на дальше життя, — ріни-лася таки назавжди безпосередні анносни в Бра-тами, що живуть як емігранти в Злучених Дер-жавах і Канаді. Деякі центральні установи до-помогли не тільки морально (радою й заходами), але причинилися й значній мірі до ефінансу-вання поїздки делегата.

Щодо особи делегата, опінія відповідальних чинників погодилася на мене.

Найліпші середники до пляккання зубів.

ODOL C^o S. A. Lwów

гу. Ірландець Кілкален переміг тому, бо солід-но й завзято приготувався до цієї перемоги. В раді міста Оліфанту буде все ще такі поло-вина (6) радних українців.

Українець виграв великі гроші.

Юрій Ковальчук, секційний робітник з Га-кет, Альберта (Канада), виграв 80.000 дол., ку-пивши лос з кішних перегонів в Англії. Розу-міється, таке щастя дуже рідко трапляється, але видно, Ковальчук мав цим разом дійсно рідке щастя. Ковальчук чотири тижні тому ви-пав з моторового візка на залізничній лінії та зломив кілька малих кісток у нозі. Тому вістка, яка наспіла про велику виграну, застала його в ліжку. Він ще не знає, що з грішми зробить.

Жертва ради.

В Орендж, Н. ДЖ., померла одна з 5 ро-бітниць „Юнайтед Стейтс Радіум Корпорей-шен“, Квінта Мек Данелл. Як відомо, ту корпо-рацію оснував був українець, д-р Сохоцький котрий сам затруївся і помер перший тому дві роки. З 5 робітниць, які були теж затруїлись, тепер померла перша. Всі вони одержали від-шкодування по 10.000 дол. і досмертну плат-ню по 600 дол. річно.

Складайте жертви на оселю українських робіт-ників пера в Ямнім!

Після літ організаційної праці в талому „за-мітному товаристві“, як „Рідна Школа“, я зазнав неабиякої чести: провідні чинники наділяли мене довірям і поручили виїзд до Америки. Я мав ви-їхати до тих, що перед роками покинули Рідний Край, вигнані авідти недолею і алічнями; до тих, що серед найбільш невідралих умов виростили на свідомих і вірних громадян Америки, а при цьому на добрих громадян власного народу, того, з яко-го походять. Мав я їхати до тих, що не тільки створили на чужині своє рідне життя бодай у по-меншому обемі, але й цілими роками піддержу-вали Рідний Край у важку історичну годину.

З листування, яке я від „Рідної Школи“ зі заморськими дітями, громадянами та органі-заціями, далі з американсько-української преси, яка часом попадала до краю, я витворив собі був погляд, що при тому хаосі й розвитку, яке запану-вало серед невеличкої розмірної частини україн-ського народу на величезних просторах Америки при загальному недовірі до всяких „делегатів“, — моя будуча праця буде неабиячайно важка (ко-ли загальом буде можлива). Один з дітячів, що знав Америку, якого я запитав про його погляд на мою будучу „виправу“, потішив мене тими сло-вами: „Коли хочете скомпромітуватися, то їд-те“. Ані одна з 26 українських організацій в Аме-риці, до яких звернулася „Рідна Школа“ по ра-ду, ані один з видніших тамошніх діячів, не від-повів ані слова. Я бачив, що мій приїзд до Аме-рики нікому з тамошніх чинників не потрібний, а може й небажаний. Та — цінячи загалом ви-соку ту установу, який я віддав стільки сил, — я відважився на все.

Дня 14. серпня 1928 я покинув Львів, а 26. серпня станув уже на незнайім мені землі Ва-шингтона, в Нью Йорку, серед авсім відмінних чужих мені обставин. З уповноваженими від моєї установи в кишені, з безмежною тугою в сер-ці, з горючим бажанням виконати моє діло як-найкраще та зі страхом перед невдачею.

Від Редації. Дружовані тут фейлетони п. Л. Ясін-чука є частиною книжки, яка вийшла цього місяця п. з. „За океаном“.

ЛЕВ ЯСІНЧУК.

Українські переселенці в Новому Світі.

(Докінчення.)

„Рідна Школа“ й еміграція. — В незнану дорогу.

Обличча кожної нації виявляє найкраще її організованість, її установи. Організація спільно-росшипані одиниці в однанапряме тіло. Через свої установи нація перероджується, при їх до-помозі наближається до своєї мети, якою — беру-чи загально — мусить бути добробут, політич-на воля, господарська незалежність. Оскільки ж і якість організованих установ свідчить про внут-рішню силу даної нації.

У своєму розвитку організував україн-ський народ поважні установи, які в меншій чи більшій мірі при всяких перешкодах чи невда-чах посувають націю в її змаганнях уперед. Та, коли економічні організації поступають і кріп-шають своїм власним розвитком, то культурно-освітні організації вимагають сумлінного, теплого відношення до них з боку кожного свідомого гро-мадянина. Особливо уважливого піклування по-трібують ті установи, яких існування є політич-ною й життєвою konieczністю, які розрослися по-над внутрішню силу саме внаслідок тої невід-кильної konieczности.

За установу життєвої, необхідної konieczности уважає український народ на Західній Україні „Рідну Школу“. З огляду на її значіння та з о-гляду на її величезний бюджет, на неї йде львівна пайка всіх добровільних датків. Означе всі вони показались невистарчаючими з огляду на надзвичайний зріст числа створених приват-них шкіл в р. 1927 з одного боку, а наслідком стихійних нещаст, що немов сприялися й по-вертали рік за роком та обезсилювали населення — з другого боку. Дійшло до того, що в р. 1928, вихваляв біляне „Рідної Школи“ 100 тисяч зо-лотих довгів. Еміграція, головню в Злучених Дер-жавах і Канаді, яка живе там у поважному чи-слі, почала амежувати свою допомогу для тої

На східні теми.

Огляд подій за листопад.

Найважливішою подією далекосхідної політики в цьому місяці є безперечно проголошення Таджикистану союзовою республікою СРСР. Мало хто знав про існування і складі СРСР, дотеперішньої автономної таджикистанської республіки, яка раптом піднялася на висоту союзової республіки на рівень з Україною. Яка-ж причина такої метаморфози?

Таджикистан складається зі східної частини Бухари, частини Самаркандської області і т. зв. російської частини Паміру. Кордони Таджикистану в більшій своїй частині є спільні з Афганістаном і т. зв. англійським Паміром. Виділення цієї округи в „самостійну“ республіку, істотно зв'язує її з центром радянської „федеративної“ політики. Потрібно для Москви з двох причин: поперше для доцільнішого культивування на цьому терені базових (мається тут багато придатних пропелітів під управу базових), подруге терен цей забирає першорядної ваги для більшовиків у політичних цілях, як замирення Туркестану та і більшовицької пропаганди в Індії. Зміни в Афганістані після упадку Аманулли й Габбулла, заініціювали політику менш прихильну для СРСР і тим Афганістан став для Москви тереном менш придатним для антибританської пропаганди: більше того в Афганістані Надір-Хана глибоко населення Туркестану бачить (може й безпідставно) підтримку в боротьбі з червоною окупацією. Виділення центрального Туркестану від Афганістану й утворення центру антибританської пропаганди, зв'язаної безпосередньо з Москвою, — це ціль утворення „самостійного“ Таджикистану. В останні часи більшовики уділяють багато уваги туркестанським справам, так напр. на весні 1930 року має бути закінчена будова залізничної, яка лучитиме Туркестан з Сибіром. Коли до цього додати скріплену діяльність III Інтернаціоналу на терені Індії, то ясним стане, що Таджикистан є авангардом в акції на південний схід.

Китайсько-більшовицька війна, яка досі велася у формі дрібних граничних сутичок — увійшла в рішучу фазу. Більшовицькі війська раптом заатакували китайці і посунулися на пару сот кілометрів, гадаючи таким чином „побідою“ закінчити війну, яку неможливо провадити на довшу мету. Сподівання на повстання під проводом комуністичного відлугу Куомінтангу завели, нанкіньському урядові вдалося його вже майже зліквідувати, таким чином для червоної армії не було ніякого виходу як тільки самостійний виступ. Всі відомості кажуть про те, що війну старатимуться скоро зліквідувати як китайці так і більшовики, які дійшли переходно до „побіди“, так потрібної для уряду з огляду на внутрішній фермент. З посередництва німців у справі помирення воюючих сторін виявилось, що більшовики старатимуться поладити конфлікт дорогою безпосереднього порозуміння з мукденською владою, не бажаючи виходити в переговори з нанкіньським урядом. Зокрема радянський уряд боронитиметься проти висування справи мирових переговорів на міжнародну конференцію. Викідним пунктом переговорів Совіти уважають привернення „статус кво“ на східно-китайській залізниці.

В арабському світі важною подією є заманіфестування англійцями своїх симпатій до арабів, заповідженням переговорів з Іраком, який недавно званава Ліга Націй як незалежну державу.

Заповідження переговорів є продовженням політики кабінету Мекдональда, який у вересні д. р. повідомив багдадський уряд, що Англія готова підтримати справу прийняття Іраку до Ліги Націй в 1932 році. Рівночасно Англія зобов'язалася повідомити Лігу Націй про свою постанову зрестися прав і привілеїв, які мала на підставі трактату з Іраком в 1927 року і до 1932 року мала підписати трактат з Іраком на відрізок проекту англо-егіпетської угоди. Останній виступ у парламенті державного секретаря англійського міністерства колоній свідчить, що заповіджену угоду з Іраком Англія має намір підписати вновою.

Проект трактату прийняти поміж Англією і Іраком свідчить про зміну англійської політики на Близькому Сході, зокрема у відношенні до арабських країн. Важним є факт, що знесення мандату над Іраком наступило безпосередньо не тільки після постанови про усунення англійських військ з Єгипту, але й вийшло з останніми подіями в Палестині. Замість підтримання своєї незломної волі у відношенні до арабських країн і продовження своєї попередньої політики, Англія підкреслює, що власне прямує до навизнання приналежності відносин з арабами.

В Палестині, правда, винні в жидівсько-арабських бійках були троє покарані, але не

на довго це заспокоїло край, — розрухи знова виникли з попереднім запалом.

Реасумуючи причини англійської прихильності до арабів, треба сказати, що ключа її треба шукати в грішній постаї Іон-Сауда короля Нежди й Геджасу, патрона новітнього руху арабів.

Справа перетворення Індії в домінію, нараді чинила в мертвій точці. Консервативно-радикальний табір англійського суспільства, голосно протестує проти подібних заїт уряду Мекдональда, вбачаючи в цьому прок до втрати Індії.

Крім тих кількох важливіших фактів, листопад на сході не приніс нічого нового.

Л. Л.

Найбільш актуальна справа.

ШКІЛЬНИЙ ПЛЕБІСЦИТ.

Зв'язана боротьба між противниками демократичного правління і оборонцями парламентаризму в Польщі, яка що хвиля створює нові ситуації, останні гоміні демонстрації, нарастаюча боротьба з новоєврейським продажним москвофільством — відвернули на часок увагу українського громадянства від дуже актуальної тепер справи — шкільного плебісциту.

Шкільний плебісцит — це одиниць законний спосіб домогатися переведення української викладової мови у тисячах спольщених і зуртраквізованих школах та введення української викладової мови в тих нових школах, де більшість шкільних дітей українська.

Зогляду на те, що плебісцитова акція попередніх літ не сповнила надій українського народу і не привернула українського шкільництва, — підношено питання, чи з уваги на те взагалі вказаним є переводити далі шкільні плебісцити. Думки були поділені: одні висказалися — за, а другі — проти шкільного плебісциту. Одні і другі мають певні підстави для свого становища.

Не тільки нерівний і згорі некорисний для українського народу сам плебісцитовий шкільний закон, — але особливо виконний розпорядок до нього майже виключає всяку перевірку і ствердження зловживань, бо „урядовою тайною“ є те, хто і за які діти вносять шкільні декларації за польською викладовою мовою в школі, а в слід за тим українському громадянству відібрана можливість у легальний спосіб ствердити, чи декларації за польською школою взагалі внесені і якщо так, то які при цьому були зловживання.

Але чи варто нам резигнувати із шкільних плебісцитів? Чи краще буде, якщо не будемо користати з прислужуючого нам права? — На ці питання може бути тільки одна відповідь:

В обороні нашої української школи ми обов'язані використати кожний закон, а в першу чергу т. зв. шкільний плебісцит! При плебісциті є нагода якнайкраще освідомити ширші вер-

EUMIG HARTLEY - то найвища класа!!!

Незрівняний в своїй доброті! — Велика селективність! — Велика сила і ідеальна чистота надбору! — Вилучує під гарантією фабричну льокалку стайло!

Сотні асистів і подякою свідчать про печуване прямо пробове, значення цього радіоного апарату на полі радіової техніки, тому купуйте лише EUMIG-HARTLEY, 4-ламповий радіоный апарат!

Генеральне представництво:

ЛЕВ і ГЕНРИХ АППЕЛЬ

Львів, Леґіонів 1. — Телефон ч. 458 і 459.

сти. При систематичній акції всякі надужиття з противної сторони не тільки не пригноблюють, але мають навіть виховуюче значення: вони викликають завзяття, гуртують характери та переконують широкі маси, що не можна числити на нікого — тільки на себе самих, на свої сили, на безупинну боротьбу. До тогож факти з поодиноких громад (напр. Чесники та Обельниця, роґатинського повіту) доказують, що навіть при можливо найбільших зловживаннях можна віднести перемогу, якщо із залізною консеквенцією поведеться боротьбу до кінця.

З другої сторони внаслідок занедбування шкільного плебісциту приходять заїт у змаганнях за український характер наших шкіл, за українського вчителя, притуплюється чуйність громадянства на небезпеку існуючих неукраїнських шкіл для українського молодого покоління і цілої нації; широкі маси поводи живаються з істнующим лихом та виказують чимраз менше відпорности. Попри те противники використовують нашу непорушність, виказуючи перед світом, що ми погодилися з істнующим станом річі, бо вже не переводимо плебісцитів за українськими школами.

З таких причин не тільки вказаним, але й конечно є переводити плебісцити за українськими школами.

Місяць грудень — це місяць шкільного плебісциту. До кінця грудня мусять бути внесені шкільні декларації за українською викладовою мовою по школах. Шкільні декларації (по 3 сот. за штуку), брош. посла Целевича „Проний шкільний закон“ 50 сот. за примірник і брош. І. Герасимовича „На тривогу“ з практичними вказівками (1 зол. 20 сот. за примірник) можна дістати в Правий Обороні при „Рідній Школі“ у Львові, Ринок ч. 10.

Повітові і місцеві діячі повинні потворити Повітові і Місцеві Комітети й забратися до інтензивної плебісцитової акції. Крайня пора.

Іван Герасимович.

Бісмарківська концепція в польській політиці.

Ще один польський голос про українську проблему.

У польським монархістичним щоденнику „Слово“, що виходить у Вильні, находимо в ч. 278 (з 1. грудня ц. р.) передовицю пера п. Адольфа Бохенського п. з. „Бісмарківська концепція у польсько-українських взаєминах“. Підхід автора до польсько-українських взаємин, хоч і не вповні ориґінальний, то всеж до тієї міри цікавий, що ми подаємо статтю в інформаційних цілях у цілості. П. Бохенський пише:

Справу української меншини у Польщі можна розглядати із двох становищ. Маємо на думці роль української меншини вчутрі держави і її значення у взаєминах між Польщею і іншими державами, а саме — Росією. Обі згадані проблеми є очевидячки у взаємній зв'язку і впливають на себе. Однак приймаємо, що роль, яку українська меншина могла би відіграти вчутрі Польщі є менше важна, як її значення у міжнародних взаєминах. На це складаються дві причини: факт, що українська мета себто виборення самостійності може бути здійснена тільки на підставі міжнародних амінь і що для цієї мети українці мусять підчинити своє становище до польської держави, а далі факт, що основним наказом польської державної рації є сформузувати внутрішні проблеми так, щоб вони могли мати якнайбільше корисний вплив на нашу міжнародну ситуацію. Отже відношення польської держави до української меншини є тісно залежне від двох чинників: 1) від міжнародних українських домагань і 2) від домагань польської державної політики в якнайширшому значінні.

Роль народу поділеного між кількома державами є прештою в історії майже завжди наскрізь міжнародною і залежною від політичних комбінацій

між цими державами. Класичним прикладом є тут Польща між Австрією, Росією і Прусією. Адже відомо, що відношення заборочих держав до Польщі переходило найрізноманітніші фази, починаючи від безоглядої асиміляції через автономію до персональної унії і до надії на повну незалежність. Отак можна з тих фаз була майже завжди функцією якоїсь міжнародної ситуації.

Так наприклад пулавська політика Олександра І-го в 1805 була спричинена можливістю конфлікту з Прусією і розв'язалася разом із цією конфлікцією. Протипольське становище Бісмарка в 1863 р. було обумовлене змаганням, щоб використати польську справу для створення перемир'я між Прусією і Росією. А маніфест двох царів роз'яснюється бажанням зашкодити ція-же Росії, посередньо і безпосередньо. Подібно, як колись польська справа, так нині українська проблема є важним чинником у міжнародних взаєминах. Маємо намір тут задуматися: 1) над ролью, яку повинен відіграти той чинник зі становища польської державної рації, і 2) над головними домаганнями української державної рації супроти Польщі, Росії і взаємин між цими двома державами.

Коли річ йде про роль, яку український чинник може відіграти у взаєминах Польщі з іншими державами, то вона може бути двійна. Українська ірредента в Польщі як і в Росії може створити в тих державах розуміння спільної небезпеки і причинитись до їхнього порозуміння. (В це саме роль, яку в думці Бісмарка мав відіграти польський елемент у взаєминах між Росією і Німеччиною). З другого боку українська меншина може стати чинним оборонно-офіційним

16-30

У найближчому понеділок буде в палаті громад дебати над справою двазимів із СРСР. Консерватисти згодяться інтерпретувати до міністра закордонних справ, чи не змінив свого становища, тому, що палата лордів прийняла Віркенгодову відставку.

МАЛІЙ ФЕЙЛЕТОН.

Напад комуністів.

Іду собі одного дня до Вонка,
Бо чоловік хотів щось попоїсти.
Аж чую: Там розмова і помова:
На „Новий Час“ напали комуністи“.

Там діявся грізні, страшенні речі:
З Палієва зробили мармозяду,
Лужницький вліз а переляку до печі,
А машиністка скрилася в шуфляду“.

Ну, скажете, чужо було вже не вчора,
Ця справа давно пилом спопеліла.
Алеж сьогодні люди всі говорять,
Що буде напад на редакцію „Діла“.

І ось тепер я ходжу і думаю:
Що буде як нападуть комуністи?
Жити я більший як Лужницький маю
І до печі не зможу вже заліти.

Я пробував, чи скриюсь в шуфляду,
Та голову я маю так велику,
Що ні в переді, ані навіть в заді
Не влізу я в шуфляду і до віку.

Безрадно лажу, броджу я по місті,
Була уява щось грізне малює:
Біжить, біжить аж комуністів двісті,
Редакцію руйнує і палюдріє...

Але Хаїм Шпіц і Віннер бородастий,
Острівлять, бють, мене вцілила куля...
Борнякський кличе: павів напів рватий
І кукає хриплива ала Зазуля.

Та я, хоч кров тече із носа мого,
Ще промовляю гласом як пророчим:
„Зазулько любя! До гнізда чужого
Та свої яйця зносив знов очоже“.

Зазулько мила! Чи тобі не сором
Бути наймитом у Хаїма, у Шпіца
І те, що ми для народу створили
Чорнувати палкою а заліза?

Чи правду кажуть ті казки народні,
Що де зазуля кукає край хати,
То хтось умре там завтра чи сьогодні,
Що там добра нікому не зазнати?

Чи правду каже казка, що в зазулю
Діляє Бог за кару хлопця злого,
Що братові у серце стріла кулю,
Що вбив сестру, повісив батька свого?

Чи справді ми так впали у болото,
Що ту Зазулю „Рада“ похвалала,
І Хаїма хвалить, як срібло, золото,
Як ярий цвіт землі князя Данила?

Олесь Чмелик.

Вже лише 3 дні до

8. ГРУДНЯ

І тим речинцем здержуємо висилку
Часопису тим В. П. Передплатникам,
Що залягають у нас з передплатою.

НОВИНКИ

— Чеки Т-ва „Прогрес“. З нинішнім числом часопису висилаємо чеки Т-ва „Прогрес“ для улекшення нашому громадянству злочинів і переслати по призначенні жертву на „дар прожитку“. Ми певні, що все громадянство — в першу чергу все свідоме великих і важких злочинів „Прогрес“, не відкажеться від участі в творенні так доконче потрібного фонду додання освітньої праці серед народу. Спішім до належної помічі.

— Програма концерту „Львівського Бояна“, що відбується в понеділок дня 9. грудня в залі „Львівського театру“, заповідається інтересно й оригінально. Увійдуть до неї твори виключно німецьких композиторів, головних Шумана і Брамса, частини з Шуберта і Ліста. „Боян“ виконає два ансамблі із Шумана „Весни кохання“ (Minnelieder) з велику визанку Брамса „Пісні любови“ (вальс), дозвону з сольоспівів, дуєтів, мужських хорів Шуберта і Ліста. Мужський хор „Сурма“ відомий кількома мужськими хорів Шуберта і інших німецьких композиторів. Відома співачка п. О. Шумана виконає дві серії сольових пісень Шумана і Брамса, а піаністка п. Г. Левицька сестри фортепианних творів Брамса й Ліста. Карти продажу продаються від сьогодні в книгарні „Львівського театру“.

— Дирекція міських театрів пошукує людей, які будуть грати голоси і вмюють читати ноти. Завдання відбудеться в суботу 7. ц. м. в 11-й у Рес. Театрі.

ЖАДАЙТЕ французьких паперів ДО КУРЕННЯ.

916

JOB

10

— Учні бють професорам шиби? „Газета Поранна“ пише, що професором коломийської гімназії Ів. Храпливому та Давидові Ерліхові учні вибили камінням 15 шиб. Причиною того биття шиб була надто строга поведінка професорів супроти цих учнів. Але тому, що дотепер не найдено винуватців замаху на цілість професорських шиб, то ці відомості „Газети Поранної“ треба брати з резервою, тим більше, що аматорами вибивання шиб бувають часом не тільки учні.

— Видавання громад в Жовківщині. Розпорядком Ради польських міністрів, оголошеним дня 30. XI. в „Деннику Устав“, вилучено з жовківського повіту і львівського воевідства такі громади: Батятичі, Рожанка, Константинівська і Зубомости. Всі ці громади прилучено до повіту Камінка і до тернопільського воевідства.

— Двох воєків утопилося. Дня 28. XI. ц. р. у чортківській реставрації Френкля між воєками і „цивільними“ гостями прийшло до бійки, підчас якої був поранений воєк Якуб Урбанський та Шульцгольц. Воєки, окружені зі всіх сторін цивільними, почали втікати, а не маючи можливости добігти до моста, вони кинулись одягнені в ріку Серет, щоби переплисти її. Але, в половині ріки двоє воєків утопилося і на другий день витягнуто один труп утопленого Альойза Сцієвака, а другого воєка ще й не найдено в ріці.

— Горожанство українських імігрантів у Польщі. З Варшави повідомляють, що на просьбу українського Центрального Комітету, польське міністерство внутрішніх справ унормувало справу горожанства українських імігрантів, які приїхали до Польщі перед 1929 р. На підставі віз одержаних у польських консулятах в Чехословаччині, українських імігрантів діляться на дві категорії: до першої належать ті, що служать у польських державних урядах, або в урядах самоуправління, а до другої категорії зачисляється українських імігрантів, які служать на приватних службах. Перша категорія імігрантів має побут у Польщі унормований автоматично вже своїм службовим відношенням до держави, а про імігрантів другої категорії рішати воевідства.

— Серце В. Реймонта. Дня 4. XII. в год. 10. рано у варшавському костелі св. Хреста відбулася урочистість посвячення пам'яткової таблиці та урни, в якій вложено серце автора „Хлопів“, Реймонта. На урочистість прибув президент Мосціцький, голова ради міністрів Світальський та кількох міністрів і члени родини Реймонта.

— Новий прокуратор у Львові. З Варшави пишуть, що прокуратор окружного суду в Лодзі д-р Марковський буде перенесений до Львова. Декрет перенесення вже підписаний.

— Самогубство у в'язниці. В Зонненбургу у в'язниці перебував робітник Антін Ратайчак, засуджений на 15 літ за грабіж і вбивство. Від довшого часу управа в'язниці давала йому працю у в'язничій переплетній книжков. Він був майже задоволений цією роботою, завжди жартував і сміявся весело, аж одного дня його наїшли у робітні із підрізанним горлом. Антін Ратайчак скінчив життя, підрізавши собі горло ножем, яким у переплетні обрізував обгортки книжок.

— У мадярських в'язницях. Ліга Оборони Прав Людини в Парижі розпочала акцію а напрямку звільнення, або бодай полєкшення долі мадярського письменника Емеріха Вера, якого мадярський уряд засудив 1927 року на 5 літ в'язниці за зневагу теперішньої мадярської влади, та за антидержавну пропаганду на мадярщині. Ліга Оборони Прав Людини дістала відомості, що цей поет в'язень осипу у тюрмі і його здоров'я наближається до катастрофи. Долею цього поета зацікавились теж французькі літературні кола, які виснажились до мадярського уряду окрему петицію, домагаючись звільнення Емеріха Вера. Емеріх Вер є одним з визначних мадярських поетів, автор кількох і драм.

— Три присуди смерті. Зі Сальонік повідомляють, що тамошний військовий суд засудив трьох воєків на кару смерті за вбивство одного підстаршини. Присуд вже виконано.

— Макензен має 80 літ. Генерал Макензен, який народився 1849 р., святкує цього року свої 80-літні уродини. З нагоди цих уродин населення Поморя, де Макензен народився, улаштувало йому велике свято. На цьому святі Макен-

зен прочитав свої спомини із часів світової війни. Як відомо, Макензен був командантом 17 корпусу, який вєславився великими побідами на німецько-російським фронті у Східній Пруссії, потім цей генерал уєславився побідою офензивою на ромульському фронті. Про ті свої бої він і говорить у споминах.

— Десять жертв помсти Тутанкамона. „Н. В. Журналь“ подає, що один з учасників розкопок гробниці Тутанкамона професор Беттель, помер наглою смертю підчас веселої гри в карти. Це мала би бути дев'ята жертва помсти фараона. Як відомо, першою жертвою був льорд Керне-вон, який помер від укусення мухи, другою жертвою був секретар Керневона Картер, який помер від таємничої хвороби, а дальше помер один рентгенолог і два фотографі, що фотографували мумію фараона.

— Радіове полєчення між поліцією ріжних держав. Для обєкєщення боротьби а міжнародними бандитами і злочинцями, незабаром буде заведене радіове полєчення між дирекціями поліції таких держав: Австрії, Польщі, Німеччини, Чехословаччини, Данії та Швайцарії, а зчасом і Мадярщини та Ромуї. Центральною станцією тих полєчень буде станція при дирекції берлінської поліції, яка буде кермувати всіми полєченнями. Компетентні чинники переконані, що при помочі таких радіополєчень унеможливиться утечу злочинців з одної держави до другої.

— Буря над каналом Ля-Манш. На днях над каналом Ля-Манш шаліла страшна буря. Скорість вітру доходила 100 км. на годину. Деякі кораблі спізнилися, деякі були пошкоджені. Наслідком бурі один німецький літак мусів перервати лет і осісти в однім ярі, а пасажирі того літака докінчили свою подорож залізницею.

— Самовбивство в театрі. В „Народнім Театрі“ а Софії відбувалася вистава опери „Фавст“. Підчас третьої дії, коли-то на сцені умирав Валентин, один із публєки, богатий урядник Богославин витягнув револьвер і стріляв собі в чоло. На другий день він помер у лічничі, а в його кишенях найдено лист, у якому він признається, що застрїлявся а нещасливої любови до одної артистки, яка грала на сцені одну ролє з „Фавста“.

— Вписи на Приватні Учительські Курси (2-літні) для гімназійних абсольвентів(ок) приймає Секретаріат щоденно від 5—7 год. веч. вул. Фредра ч. 1 (давнє касино). Наука після програми державних учительських курсів.

3—3

— Фахову жіночу силу до шиття церковних риз і до помочі при обєслужі гостей сейчас приймає. Зголошення слати на адресу: „Священіча Поміч“, Станиславів, Пасаж. 1009 2-2

3 театру.

ВЕЛИКИЙ МІСЬКИЙ ТЕАТР: „ТРИО“, КОМЕДІЯ НА З ДІЇ ЛЕЇЦА.

Мистецька цідця. Нюдної зайвої сцени, відодної зайвої фраз. Проблема подружжя „ловіть їх“ людей, що рипають її чєсно і-ако мєга розумно, признаючись до дурниць, які роблять, коє слухають свого серця або розуму. Все є справою досвіді! Щоби скласти пєсу на 3 дії а трьох осіб і не ануїти слухача ні на одну хвилину, для цього треба бути майстром драматичної техніки і неперєсїчним знаємцем свого сюжету. Гра Малєцької, Венгерка і Савана мистецька.

МАЛИЙ ТЕАТР: „АДВОКАТ І РОЖІ“, КОМЕДІЯ НА З ДІЇ ШАНЯВЬСЬКОГО.

Пєса а глибшим психологічним піджадом, небанальна в сюжеті, добре збудована. Автор назвав її комедією хїба тільки в такому розумінні як Дант свої „Божєську“ або Бальзак „Лєжєську“. Над зовсім будєвною (хоч і неперєсїчною) історією життя адвоката блукає тїнь якихєс глибших символів, яких автор лєдєво торкнувся, аалишаючи їх а почуттям мїри і власних сил, тим зпоміж глядачів, які схотять піти самі а ним. Для рєшти досить самої реалїстичної історії. Пєса не втратила би нічого, якби а неї пропущити деякі фїлософїчні діалєги. — аагалєна її ідея виринула би при помочі самої цікавої акції. Оповісти її тим, що не бачили, аначило би аїсурати їм настрїя. Бридїєський створив справжній тип живої, глибокої людини. (М. р.)

† ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Пам'яті заслуженого педагога і громадянина.

Дня 24. листопада ц. р. розпрощався зі світом бувший управитель української вселюдної школи ім. М. Шашкевича у Львові, бл. п. Йосиф Танчаковський. Покійний поклав для нашої школи і громади поважні заслуги і заслужив собі на те, аби перєзати їх для пам'яті будучих поколєнь нашою мїста.

Найперше згадаємо, що до нашої школи навчано в попередніх часах аничайно польські, північеські сили, котрі, чуючись там чужими, не хотіли скоро в польські школи! Не приносили нашою заведенню ніякого хісна. Поки́йний був там довгі роки майже одини́ким українським учителем. Він піклувався шире нашою дитворою, удержував задово́ тійний авіа́нок з львівською громадою і надавав на́шій школі належний їй український характер. Численні ради на́ших громадин, що вийшли з цієї школи, ата́дують а́дично батьківську пра́цю, яку цей ширий і добросердечний педаго́г для них покладав.

Другим важним ділом його було поширення нашої школи на семикласову. Треба знати, що "Львівське сорок років існувала наша школа у Львові лиш як чотирокласова і задала дітям, що бажали відтак переходити до учительської семина́рії, або до промислової чи якої ремісничої школи, великі труднощі. Вони́ж мусіли по скінченню своїх чотирьох клас іти до польських шкіл, щоб, поки́вшись в них ви́щі класи (т. зв. ліцеї), могли добитися сво́єї цілі. Поки́йний зверну́в на ту аномалію ува́гу львівського громадянства і спонукав його, що воно зажадало в 7. 1917 від тодішнього комісара міста д-ра Фі́лдзєра ви́щих клас для сво́єї школи. Коли́ж комісар зго́дился на це справедливе дома́гання на́ших

громадин і дозволив перевести пробні вписи, Поки́йний пере́в перед фе́рїями того́ж року пробні вписи, а після корисного їх висліду отвори́в по фе́рїях п'яту класу. На це підняли наші недруги в місті великий крик, що отварається українську ви́дільову школу (тоді́ одно́ку в ці́лїм краю́). До них прилучилися і шко́льні інспектори (Воло́вич і ін.) та напирали і грози́ли Поки́йному, щоб розпусти́в записаних ді́тей. Одна́че Поки́йний опе́рся мужньо́ тому дома́гання́ й осно́вуючи́сь на тім, що одержав від комісара міста при́каз перевести вступні вписи, отвори́в п'яту класу. За ка́ру не іменовано́ його при розписані́м тоді́ конкурсі́ директором на́шої школи і при́несено́ докі́нчува́ти останню учительську службу в польській школі. Одна́че Поки́йний пере́в спокі́йно цю кри́ду і чувся щасливий, що ви́бором для львівської громади ви́дільову школу. В найбли́жчих ро́ках поступа́ли да́льші класи́ а́втомати́чно і ді́ти́ли скоро до повних сі́мох клас, хлопчи́ч і дівочих. Повна ви́дільова школа́ стала вели́кою блато́дато́ю не лише для на́шого міста, але́ й для ці́лого краю́, бо да́вала на́шій мо́лоді́ а́мо́гу доповня́ти тут сво́ю сільську нау́ку і вступати́ відтак до рі́зних практи́чних шкі́л. А це перева́жне ді́ло було́ го́ло́вною заслу́гою́ лок. Носи́фа Тя́чка-ковського.

Як референт фахового шкільництва „Р. III.“

Поки́йний про́бав те́ж нема́ло. Во́ї ті́ перші́ тяжкі́ початки́ творення́ фахових шкі́л, фахових курсі́в та навчання́ ті́снїшого контакту́ „Р. III.“ а ремісничими́ кругами́ треба́ в а́дичність при́писати́ дія́льності́ його́ особи́. При́ цьому́ са́д за́ува́жити, що сво́ю силу́ й ене́ргію́ посвяти́в Поки́йний „Рідній Шко́лі“ безплатно́.

Майже́ всі́, що мали́ до ді́ла з рі́дношкі́льним фаховим шкільництвом, аничайно́ а́неві́рували́сь при́ виді́ цих початкових організа́ційних трудно́щів. Поки́йний був у цьому́ відно́шенні́ рі́дким ви́мком. Не а́важаючи́ на сво́й вже́ пова́жний ві́к, він бра́вся за цю́ пра́цю з надзвичайно́ ві́рою та просто́ з я́кимсь мо́лодечим, юна́цьким запале́м! Бо́ твердо́ ві́рив, що творення́ нових кадрів фахо-во-осві́чених та квалі́фікованих українських ро́бїтників є́ рі́внозначне́ з за́клада́нням мі́цного, граві́тного фунда́менту́ під тре́ва́ду будівлю́ на́шої Батьківщини.

Че́сть па́м'яті Поки́йного!

Марія з Лопатинських Леви́цька, же́нє священи́ка в Кра́сній, прожи́вши лі́т 65, упо́кої́лася в Бо́зі дня́ 3. XII. 1929 р. Поки́йниця́ по́ствила́ ці́ле сво́є життя́ опі́ці над на́бї́дїши́ми в се́лі і ви́ховання́ бездомних сирі́т. — Ві́чна їй па́м'ять!

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Миський Театр:

П'ятниця, 6 грудня, год 7-30. „Тріо“, гост. виступ Мазіцької, Венгерка і Савана.

Субота, 7-го, год 3-30. „Чудесний перстень“ — вистава для дітей і молоді (ціна найнижчої).

Субота, 7-го, год 7-30. „Тріо“, гост. виступ Мазіцької, Венгерка і Савана.

Неділя, 8-го, год 3-30. „Це можеш ти сказати своїй бабці“.

Неділя, 8-го, год 7-30. „Тріо“, прощальний виступ Мазіцької, Венгерка і Савана.

Малий Миський Театр

П'ятниця, 6 грудня, год 7-30. „Адвокат і рожі“, гост. виступ В. Бриндініського.

Субота, 7-го, год 3-30. „Світанок, день ніч“, гост. виступ Мазіцької і Венгерка.

Субота, 7-го, год 7-30. „Адвокат і рожі“, гост. виступ В. Бриндініського.

Неділя, 8-го, год 3-30. „Світанок, день ніч“, гост. виступ Мазіцької і Венгерка.

Неділя, 8-го, год 7-30. „Адвокат і рожі“, гостинний виступ В. Бриндініського.

Театр реві „Гонг“ — в салі міна „Колюсей“:

П'ятниця, 6 XII, „Гонг Джез“, дві вистави: год 7-30 і 9-30.

Субота, 7. XII, „Гонг Джез“, дві вистави: год 7-30 і 9-30.

Кіна.

Аполло: Жінка та пави (Кончіта Монсегро) (на осн. повісті Пера Люї).

Касіно: Проліти крові.

Кольосей: Зелена бригада.

Лев: Грішне кохання.

Марусенька: Кохання в пустині.

Оаз: Йомірава (Бригіда Гельм), Пат і Патахон, як зегуни.

Палас: Звукова філм: „Нью Йорк у ночі“ (і наддато: Ніна Тарасова: Дні ночі — по російськи, Рим. Бенелі: Проліт до „Паміні“).

Пан: Вязень острова св. Олени.

Пасаж: Володар степів (Кем Меймард).

Гімідей Гомонта та Пата й американська комедія.

Стиданий: II перший цілунок.

Фатаморган: Кохання кохання (на осн. повісті Толстого „Кохання“).

Химера: Баварський вальс.

Утіха: Місто чудес (Фейрбенкс)

Програма радіо.

Субота 7. XII. 1929.

Варшава (341,7) 18-00 Концерт для дітей Краків (312,8) 12-05 Концерт графів. павт. Гельсінґфорс (221,3) 19-30 Спіл. Лейпциг (239) 20-00 Проду́сїю сору. Галін (296) 20-15 Музика зі салі

„Естовія“. Брно (341,7) 16-30 Модерні твори легкого музич. Лондон (356,3) 21-15 Концерт кінтету. Штутгарт (360) Швайна́рські народні дуети. Гамбург (372) 17-30 „Лавоні пустельника“ опера. Франкфурт (390) 19-30 Концерт зі Штутгарту. Бєрн (403) 21-00 Веселий вечір в Бамбілі. Бєрлін (418) 17-00. Польський концерт. Сто́нго́льм (436) 19-45 Військова музика. Рим (441) 17-30 Пополу́днений концерт. Лінценберґ (473) 20-00 Веселий вечір. Прага (487) 18-30 Трансїсія з опери. Міліно (501) 18-30 Легка музика. Брюссель (509) 18-00 Тріо радіостанції. Відень (516,3) 15-05 Концерт солістів. Рига (525) 19-10 Театральний вечір. Мюнхен (533) 20-05 Веселий вечір. Будапешт (550) 19-10 Концерт співача Снеда. Москва (525) 15-30 Концерт. Мопарт і Шуберт. Ковно (1935) 19-30 Концерт. Париж (17 5) 21-45 Французькі народні та кабаре́тові піснї.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакції не відповідає.

У „Події“ п. Івана Кабаровського (ч. 269, з середи 4. грудня ч. р.) пропущено через позибку привітання д-ра Музиченка.

Наа́зничайні Загальні Збори Т-ва „Руська Бурса“ в Стрию, відбу́ться дня́ 14. XII в год 7. веч від 8 год. без огляду на комплет, у кі́мнатах Українського Касина́ зі слі́дуючим порядком дня́: 1) Справа затвердження́ контра́кту найму́ будинку́ Бурси. 2) Ви́несення́ чле́нів. — Виді́л Т-ва. 1017 1-1

Пові́тосе ві́че в Боршєві. Дня́ 9-го грудня́ ч. р. в год. 12-їй а́по́удне відбу́ться в Боршєві в салі Наро́дного До́му ве́жне пові́тосе ві́че, на я́кому́ бу́дуть ви́голо́шені рефе́рати: про́ са́моу́праву, рефе́рат організа́ційний і полі́тичний. За́йма́ється́ все́ грома́дїство́ боршєвського пові́ту взяти́ у ві́чу як найчислені́шу́ уча́сть.

Позі́р, Старосамбі́щина! Дня́ 10-го грудня́ ч. р. відбу́ться в Старі́м Самбо́рі, в год. 12-їй а́по́удне, нара́да ви́їтї і ра́дний старо́самбі́рського пові́ту в спра́ві ула́дання́ грома́дських бю́джетів. Того́ самого́ дня́ відбу́ться і Загальні́ Збори „Сільського́ Госпо́даря“. Проти́сять всі́ ви́їтї і ра́дний старо́самбі́рського пові́ту при́бути на нара́ду, а́ все́ наше́ селя́нство́ пові́ту за́йма́ється́ при́пильнува́ти грома́дських бю́джетів і по́казати, що́ наше́ селя́нство́ я́вно́ боро́нито́ сво́ї са́мїшні́ спра́ви у грома́дській са́моу́праві.

Загальні́ Збори́ То́ларїства́ Філіп „Сою́зу Украї́ноц“ у Терно́полі́ відбу́ться́ дня́ 22. грудня́ 1929 р. о́ го́дині 4. по́ по́д в канцеля́рії Філіп Проти́сї в Терно́полі́ при́ ву́л. Мі́щєвни́чє ч. 9, з та́ким же́дним порядком: 1) Відчитаннє протоко́лу попередніх загальних збо́рів. 2) Звіт з дія́льності́ Ви́да́у за рік 1929. 3) Дискусї́я над зві́том. 4) Ула́дання́ а́бсолютної́ усту́пкою́ Ви́да́у. 5) Ви́бір ново́го Ви́да́у. 6) Ви́несення́ і за́пити. — Виді́л.

Бібліоте́ка Т-ва „Просві́та“ Львів, Ринок ч. 10. II. п. має́ найно́ві́йшї і по́передні́ ви́даннє а́кресного́ писемнїства́ кра́єви́ і за́гравні́ни, а́дичні́є в днїх: по́веді́зок і се́рєдз від 4—6 год. по́пол., п'ятни́ця від 12—2 год. У́мови́ дуже́ до́гладні́. Чле́ни Ма́триного́ Т-ва́ плати́ть по́долу́. Інформа́ції́ шодо́ня від 8—11 год. 1026 1-1

Замі́сць ві́нїка на до́мовину́ бл. п.

Марі́ з Лопатинських Леви́цької, се́вда́є снї́ 30 а́вд. на За́хист для́ сирі́т і 50 а́вд. на Украї́нських Інвалі́ди 1019

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає.

ЛЮ́ДИ (обо́х по́лів) ене́ргійних, інте́лігентних і метких — до́ постійної́ комерційної́ пра́ці, в ко́жній за́ку́таї По́льщі — пошу́кується́. Після́ чоти́рохмі́сячної про́би, е́сєнцу́ально́ стабіліза́ція. По́дання́ умоти́вовані́ то́чим життє́м. По́дання́ са́мїт неа́гїно́ під а́дресо́ю: Krzyzostowicz, Lwów, Legionów 1. 1013 2-3

Позі́р! Са́й до́ сво́го! Позі́р! Я́БЛО́КА десє́рови, руму́нські́ І-рядної́ м'ясо́ти, по́ ду́же прїступні́ ці́ні в скриня́х від 50 кг, або́ в дрі́бні́й прода́жі від 10 кг. мо́жна ді́стати в пи́вничі́й ву́л. Ру́ська ч. 3. На ба́жання́ доста́ва до́ дому́. 1020 1-2

УВА́ЖНО́СТЬСЯ́ збу́ва́ву військото́му́ кни́жечку́ ви́ставлену́ через І́ВКУ Чортків на і́мє І́вєн Круше́ньницький. 1023 1-3

ПОШУ́КУЮ́ інтеле́гентної́ же́нщини́ до́ 35 а́їт для́ ви́ручення́ пані́ до́му, то́госного́ читання́, е́сєнцу́ально́ зна́ючої́ гаво́ж ру́чні́ ро́боти. Рефе́ранті́ та у́слїя́ са́мїт під а́дресо́ю: Д-р Рома́н Курба́с, адво́кат, Ро́жні́тїв. 1024 1 1

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає.

Д-Р ЕВГЕН ДУРДЕЛЛО

бу́вш. лікар за́гравні́чних кра́їв, спеціалі́ст скрі́пних, венє́ричних і сексу́альних хворі́б та лі́карської́ косметики́ орди́нує від 8—10^{1/2}, 14—18, в не́ділі́ і свята́ від 10—11. Гірське́ сонце. Вапо́фор. Дїате́рмія. Кріо́терапія. Сепара́тної́ поче́кальні́. Львів, ву́л. Пото́цького́ ч. 11. I. п. 826 Телефон 65—87. 25-7

Дентист Яків Насс

Львів, ву́л. Синіу́ська ч. 17. II. п. Скрі́плювання́ хита́ючихся́ зубі́в пло́мбобу́вання́ й ви́нимання́ зубі́в, без бо́лю. І́штучні́ зуби́ в ка́чку́ і зо́лоті́ після́ найно́ві́шої́ систе́ми. Па́цієнтів з про́винції́ по́заго́джують в найкоро́тшому́ часі́ II. I. Ура́довани́ і студента́м значна́ зни́жка. По́веді́ші в са́латах. Тел. 65—73

НАКЛАДНІ ССЫЛКІ У БЕРЛІНІ

поруча́є са́йду́ючи́ сво́ї ви́даннїства́: Berliner Lokalanzeiger, Der Tag, Berliner Nachtausgabe, Der Montag, Die Woche, Die Gartenlaube, Filmwelt, Sport im Bild, Scherls Magazin, Allgemeiner Wegweiser, Praktischer Wegweiser.

А́дреса́ се́йх ви́даннїств та́ка: BERLIN SW 68, Zimmerstrasse 35—41.

І́з пере́писи́ треба́ за́знача́вати: Ausland-Abteilung. Мі́сця́ плати́тості́ в По́льщі: Ба́нка для́ торго́влї та про́мисла́у, по́зна́ти (че́ковє ко́до в ПКО́ ч. 200,490). По́штове ко́вто́ у Бе́рліні: Berlin, N-o 3,111. 3-7

44-ті ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ членів

НАРОДНОЇ ТОРГОВЛІ

КРЬЕОВОГО СОЮЗУ СПОЖИВЧОГО, коопєративи з а́дповідальні́стю́ уа́длами́ у Льво́ві.

відбу́дуться в че́твер, дня́ 26. гру́дня́ 1929 р. о́ год. 10-їй з ра́на в салі Т-ва „СОКІЛ“ у Льво́ві, при́ ву́л. Ру́ський ч. 20. — з о́сь я́ким порядком́ днїм:

- 1) Відкритті́ Загальних Збо́рів (§. 92. стат.).
- 2) Ве́рїфіка́ція протоко́лу 44-их За́вичайних Загальних Збо́рів Упо́внова́жених з 8. 12. 1928 р. (§. 94. стат.).
- 3) Зві́домлення з дія́льності́, бі́зисне́ за́ ді́: рік 1928/29, програ́ма пра́ці і ро́зді́а́ чистого́ зиску́ (§. 96, у. 1. і 5. стат.).
- 4) Зві́домлення́ Го́ловного́ Контро́льного́ Ко́мітєту (§. 110. стат.) і його́ ви́несення́ до́точнї а́бсолютної́ На́дзі́рної Ра́ди і Диреќції́ за рік 1928/29 (§. 112. стат.).
- 5) До́повня́ючий ви́бір На́дзі́рної Ра́ди, а́ то́: чле́нів на час від 1929/30 до 1931/32 і за́ступни́ків на рік 1929/30 (§§. 63, 66 і 96. ст.).
- 6) Ви́бір Го́ловного́ Контро́льного́ Ко́мітєту на адмі́: рік 1929/30. (§. 95 і 100. стат.).
- 7) Ви́бір упо́внова́жених на час 1929/30 до 1931/32 (згідно́ з постано́вами орди́на́цій ви́борчої́ з 9/3 1923, по́ думці́ §. 100. стат.).
- 8) О́значення́ найви́щої́ суми́ зобов'язань, які́ Наро́дна́ Торго́вля́ мо́же за́в'язу́ти (§. 96, у. 11. стат.) і о́значення́ найви́щої́ же́ми́ кре́диту́, який Наро́дна́ Торго́вля́ мо́же уа́длити́ одні́му́ чле́нові (§. 96, у. 12. ст.).
- 9) О́значення́ висоти́ пре́зенційної́ маркі́ для́ чле́нів На́дзі́рної Ра́ди і ви́наго́роди́ для́ чле́нів Го́ловного́ Контро́льного́ Ко́мітєту (§. 96, уст. 2. стат.).
- 10) Ви́несення́ чле́нів (§. 92, у. 2. стат.) і за́пити (§. 92, у. 4. стат.).

За́тверджені́ рі́чні зві́домлення́ раху́нок і бі́зисне́ за́ рік 1928/29 ви́ложено́ в де́ пере́глядку́ Вд. Чле́нами́ в до́мі́ції „Наро́дної́ Торго́влї“ у Льво́ві, Ринок ч. 16/1 в го́динна́х урочи́дних це́нтрального́ збо́ру від слі́ду́ючого́ дня́ після́ отсо́гого́ опові́щення́ аж до́ останнього́ дня́ пере́д За́гальними́ Збо́рами (§§. 69 і 142. стат.).

Я́кщо на Загальні́ Збо́ри Чле́нів з а́значе́ний го́дині́ не я́вля́ться ста́туту́о при́писаний ко́мплет, відбу́дуться́ після́ ула́вної го́дини́ від ча́су, на́ який За́гальні́ Збо́ри ви́значе́но з ті́м са́мим же́дним порядком і в ті́й са́мій до́мі́ції дру́г Загальні́ Збо́ри Чле́нів, які́ ста́туту́о пра́вотисли́ві́ без огля́ду на ви́соту́ репре́зента́ційної́ на них суми́ уа́длі́ і без о́гля́ду на скі́лькі́сть при́сутніх на них чле́нів (§. 91. стат.).

За На́дзі́рну Ра́ду „Наро́дної́ Торго́влї“ КРЬЕОВОГО СОЮ́ЗУ СПОЖИВЧОГО, коопєративи з а́дповд. уа́длами́ у Льво́ві.

Львів, дня́ 22. а́вгосто́ва 1929.

Д-р Сте́пан Фе́дик, ч. р. пре́зидент Н. Р.

І́мє. Ю́ліян Му́драк ч. р. се́крєта́р Н. Р. 1-3

1018

Ширі́ть на́ш часо́кні́